



**Monumentnummer\*: 509336**

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21  
F 033 421 77 99  
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument  
Inschrijving register\*: 11 maart 1998  
Kadaster deel/nr: 14543/10

*Monumentnaam\*\**

Waarnemingspost

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Katwijk	Katwijk	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Katwijk aan den Rijn, Katwijkseduinen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Katwijk	A			17704
Katwijk	A			17705

*Rijksmonumentomschrijving\*\**

Inleiding

Voormalige militaire WAARNEMINGSPOST, bijgenaamd de Koepel, omstreeks 1942 gebouwd in opdracht van de Duitse bezetter als onderdeel van de Atlantikwall, de kustverdedigingslinie die tussen Noord Noorwegen en Zuid Frankrijk is aangelegd. De waarnemingspost, die bestaat uit een bovengrondse zeskantige koepel en twee ondergrondse vertrekken, ligt 37 meter boven de zeespiegel op één van de hoogste duinen in de omgeving en diende om een aanval vanaf de landzijde te signaleren. De bunker had alleen een functie als uitkijkpost en was niet bestand tegen bombardementen of beschietingen. Oorspronkelijk was de koepel, die in camouflagekleuren is geschilderd, meer ingegraven in het duin.

De waarnemingspost maakte deel uit van de zogenaamde Stützpunktgruppe Katwijk-Noordwijk, één van de defensieve eenheden van de Atlantikwall in Nederland. Het terrein van Katwijk-Noordwijk besloeg ongeveer 10 bij 5 kilometer en telde een vliegveld (Valkenburg), twee kustbatterijen en een zware luchtafweerbatterij. Aan de zezijde waren de boulevards van de dorpen Katwijk en Noordwijk afgeschermd met twee meter hoge tankmuren terwijl aan de landzijde tal van hindernissen waren gebouwd of gegraven. In de duingebieden vormden betonnen tankmuren en

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



draketandhindernissen de verdedigingslijn, terwijl in het polderland bestaande watergangen en de Oude Rijn werden ingericht als continue natte tankhindernis. Het aantal zware bunkers bedroeg 98, voornamelijk onderdelen van de kust- en luchtafweerbatterijen.

De waarnemingspost ligt duidelijk herkenbaar in het duingebied van Katwijk en heeft tegenwoordig de functie van uitzichtpunt in het natuurgebied `Hollands Duin'tussen Katwijk aan Zee en Den Haag.

#### Omschrijving

De waarnemingspost bestaat bovengronds uit een zeskantige koepel en ondergronds uit een bunker waarin twee verblijfsruimten zijn ondergebracht. De muren van de ondergrondse bunker en de koepel zijn opgetrokken in 65 cm dik metselwerk dat bovengronds is aangesmeerd. De ondergrondse ruimten meten elk 3 x 3.80 meter en hebben lichtkokers aan de noord- en zuidzijde. Er is een gedekte toegangspartij met twee ingangen. De koepel wordt afgesloten door een uitkragende zeskantige 50 cm dikke betonnen plaat, voorzien van betonijzers om camouflage-netten aan te bevestigen. Onder de betonnen plaat bevinden zich lage, horizontale rechthoekige openingen.

#### Waardering

De waarnemingspost is van algemeen belang wegens krijgshistorische en typologische waarden als strategisch gesitueerd historisch-functioneel onderdeel van de Atlantikwa II en als representatief voorbeeld van Duitse bunkerbouw uit de Tweede Wereldoorlog. De waarnemingspost is redelijk gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering. De waarnemingspost heeft tevens belangrijke situationele waarden wegens de ruimtelijke en historisch-functionele samenhang met de overige restanten van de Atlantikwall in het Nederlandse kustgebied en vanwege de beeldbepalende situering op één van de hoogste duintoppen in het duingebied van Katwijk.

#### *Hoofdcategorie*

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

#### *Subcategorie*

Waarnemingspost (B)

#### *Functie*